

Potíže s Osteochondrosis dissecans mívají výhradně velká plemena

Kulhání u psů

Stejně jsou na tom mnozí studenti veterinární medicíny: diagnostikování kulhavosti je třeba se učit - a procvičovat! Nejjednodušší je nejprve rozhodnout, zda ochrnutí postihlo hrudní, nebo pánevní končetiny. Potom se podíváme bedlivěji, na kterou nohu zvíře napadá. To bude zdravá strana, nemocnou musí šetřit.

Traumatické příčiny

Veterinář systematicky prohlédne celou končetinu, začne u tlapky a potom postupuje kloub po kloubu směrem vzhůru. Vy jako majitelé, kteří si chcete udělat orientační představu, to můžete udělat podobně. Možná příčinu najdete už ve chvíli, kdy takto důkladně prohlédnete tlapku. Může jí být zapíchnutý trn, řezná rána mezi polštářky, hrudka za-

mrzlého sněhu nebo malý kamínek. To všechno může vyvolávat kulhání. Jako příčina přicházejí v úvahu i poranění drápy nebo polštářky. Rány po kousnutí při chůzi bolí.

Pokud se nepodaří najít žádné zjevné poranění, je hledání pochopitelně obtížnější. Všimli jste si, že pes zavyl při skoku? Nebo absolvoval skutečnou nehodu, třeba odněkud spadl, byl přejet nebo zůstal někde viset? V takovém případě je nejpravděpodobnější vymknutí, zhmoždění, výron nebo natržení. Ohmatáváním lékař zjistí, který sval nebo kloub byl postižen. Při podobných poraněních většinou pomůže šetření a mírnění bolesti, což by ale nemělo vést k tomu, že psa necháme opět dovádět - v takových případech jsou procházky na vodítku nutností. Proces léčení může trvat dva až tři týdny.

Rozpoznat u psa kulhání není vždy tak jednoduché, jak by se snad na první pohled zdálo. Když pes nohu v podstatě přestane používat, je věc jasná. Ale neměli jste už někdy pocit, že váš psí přítel tak nějak „podivně“ běhá, přitom jste však nedokázali určit, která končetina by měla být postižená?

Natržení vazů

Pokud začne nějaký kloub působit nestabilně, je pravděpodobné, že došlo k natržení vazů, jenž ho má držet pohromadě. U psů nejčastěji dochází k natržení křížového vazů v kolenu. To vede k velmi výraznému kulhání, jež lze ve většině případů, především u velkých psů, léčit pouze operativně. Pokud se omezíme na tzv. konzervativní, tedy medikamentózní terapii, kloub zatuhne, což psu poskytne jistou

stabilitu a kulhání samo o sobě se zlepši. Meniskus je tím ovšem nevhodně zatěžován a tím pádem poškozován a v kolenním kloubu dochází ke vzniku artrózy.

Ke kulháním způsobeným zraněním přirozeně patří také zlomeniny kostí. Většinou je jejich následkem extrémní kulhavost, při níž končetina nakonec nebývá zatěžována vůbec.

Kulhání u mladých psů

Mladí psi přirozeně velmi rádi dovádějí a tím pádem se mohou poranit snadněji než starší zvířata. Přesto když mladý pes začne kulhat, měli bychom vždy zvít v úvahu také to, že existují jisté vývojově podmíněné nemoci kostí a kloubů. Sem patří takzvaná Osteochondrosis dissecans, onemocnění, při němž se část těla obratle může oddělit a volně pohybovat v kloubu. Postiženy tím bývají ramenní a loketní klouby a také kolenní a hlezenní kloub. Problémy s tímto onemocněním mívají téměř výhradně velká plemena a projevuje se u nich různě výrazné kulhání. Mělo by být zavčas operováno, aby se předešlo artróze. Rovněž u velkých plemen se setkáváme s tím, že určité kostní výstupky na loketním kloubu nejsou správně přirostlé. I to se projevuje kulháním a řešením je operace.

Kulhání přecházející z jedné končetiny na druhou u německých ovčáků mladších jednoho roku by mohlo upozorňovat na zánět dlouhé duté kosti. Nikdo přesně neví, odkud se bere, a po mírných bolestech často po několika měsících sám od sebe zase odezní.

Menší plemena psů mohou zase kvůli tomu trpět uvolněnou česčkou, jež se při pohybu vychyluje ze svého původního místa. Nutnost operace je třeba posoudit případ od případu.

Chronické kulhání u starších psů

Zřejmě nejčastější příčinou kulhání, s níž se veterináři ve svých ordinacích setkávají, jsou artrózy. Tak označujeme nezánětlivé změny na kloubech, jež mohou vzniknout v důsledku i těch nejmenších změn v zatěžování kloubů. Na rentgenových snímcích jsou pak patrné jako usazeniny na obratli. Pokud na těchto usazeninách dojde k zánětu, artróza se stává bolestivou a pes může začít kulhat. Typické artrótické kulhání se nejvýrazněji projevuje po delší době klidu. Při pohybu se pes „rozběhává“ a kulhání ustupuje. Skutečnost, že bývají postiženi převážně starší psi, spočívá v délce zatěžování kloubu související s pokročilým věkem. Ale artrózy se mohou vyskytovat i u mladších zvířat: příčinou může být dysplazie kyčelního kloubu, nerozpoznané nebo špatně léče-

né kloubní onemocnění nebo přetěžování na základě bolestivosti druhé končetiny.

Léčení bolesti

Artrózy nelze vyléčit. Jediná, přesto ale velmi důležitá léčba spočívá v potírání malých ohnisek zánětů, jež vyvolávají vlastní bolesti. To lze provádět takzvaným „nesteroidálním“ způsobem, to znamená kortikoidy tlumícími záněty, jež cíleně působí na bolesti

„Zřejmě nejčastější příčinou kulhání jsou artrózy.“

kloubů. Krátkodobě se používají i při kulhání, které není podmíněno artrózou. U chronických ochrnutí je bohužel často nevyhnutelně nutné podávat medikamenty celoživotně, což majitelům často dělá starost. Vedlejší účinky kortikoidů se u citlivějších zvířat projevují zvracením a průjmy, které mohou být krvavé. Pokud se tyto nežádoucí vedlejší účinky projeví, je třeba pokusit se společně s veterinářem najít jiný preparát, jež bude zvíře lépe snášet. Farmakologickému výzkumu se ve zvýšené míře daří uvádět na trh léky se stále menším množstvím vedlejších účinků.

Pokud pes snáší medikamenty dobře, měl by majitel v každém případě usilovat o to, aby se zvíře mohlo bez problémů pohybovat. Již víme, že tělo disponuje tzv. pamětí bolesti. To znamená, že při častějších nebo déle trvajících bolestech stačí už jen malý bolestivý podnět k tomu, aby vyvolával stále větší obtíže. I proto se musíme snažit psům v jejich bolestech ulevovat. Kdo už někdy zažil, jak taková léčba bolesti zkvalitní zvířeti život, určitě nebude váhat.

K. Sauerová

